

ภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย¹

เหอ ลีน่า* และ วีรวัดน์ อินทรพร

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประเทศไทย

Images of Thainess in Romantic Travel Thai Movies

He Lina* and Weerawat Intaraporn

Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalemprakiet University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:

Received 1 September 2024

Revised 21 October 2024

Accepted 29 October 2024

คำสำคัญ

ภาพลักษณ์

ความเป็นไทย

ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว

* Corresponding author

E-mail address:

148403187@qq.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย และ 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยศึกษาภาพยนตร์ 11 เรื่อง ที่ฉายในโรงภาพยนตร์ในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2547-2566 ผลการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทยสะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ความเป็นไทย 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) เมืองไทยเป็นเมืองที่มีภูมิทัศน์ธรรมชาติสวยงาม 2) เมืองไทยเป็นเมืองที่มีศิลปวัฒนธรรมงดงามและรุ่งเรือง และ 3) เมืองไทยเป็นเมืองที่มีประเพณีเก่าแก่และมีเสน่ห์ซึ่งดึงดูดมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนพฤติกรรมการนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทยพบ 3 กลวิธี คือ 1) กลวิธีการนำเสนอผ่านฉาก 2) กลวิธีการนำเสนอผ่านเสียง และ 3) กลวิธีนำเสนอผ่านโครงเรื่อง การนำเสนอผ่านฉากแบ่งออกเป็นฉากธรรมชาติและฉากวัฒนธรรม การนำเสนอผ่านเสียงแบ่งออกเป็นการใช้ภาษาท้องถิ่น บทสนทนา และดนตรีประกอบ ส่วนการนำเสนอผ่านโครงเรื่อง ภาพยนตร์ใช้วิธีนำเสนอความเป็นไทยผ่านการเปิดเรื่อง นำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยผ่านการสร้างเหตุการณ์ในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวของตัวละครเอก และนำเสนอความเป็นไทยผ่านการปิดเรื่อง เนื้อหาภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว นั้นได้นำเสนอความเป็นไทยด้วยโครงเรื่องง่าย ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติ ภูมิอากาศ เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งรอบตัว โดยได้แสดงออกถึงลักษณะและวิถีชีวิตของคนไทยทั้งสิ้น การสร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยผ่านภาพยนตร์ทำให้ผู้ชมได้รับภาพอย่างสมจริง นับเป็นการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยในอีกทางหนึ่งโดยผ่านภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวนี้

¹ บทความเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสื่อสารภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย พ.ศ. 2547-2566” หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Keywords:

Image,
Thainess,
romantic travel movies

Abstract

This qualitative research focusing on content analysis aims to analyze two aspects in romantic travel Thai movies: 1) images of Thainess and 2) presentation techniques of Thainess. Research findings are reported as a descriptive analysis. The study of 11 movies shown in Thai cinemas between 2004 and 2023 finds three images of Thainess, namely: 1) the beautiful scenery of Thailand; 2) artistic and prosperous Thai culture; and 3) charming and classic Thai traditions. The presentation of Thainess in the studied movies is demonstrated in three techniques: 1) presenting through natural and cultural settings; 2) presenting through voice and sound with conversations in local dialects and movie scores; and 3) presenting through the plot, including the exposition, travelling events of the protagonists, and the resolutions. Generally, simple plots relating to the nature, weather, people, and environment are presented. All elements expose realistic Thai ways of life. Through these presentations, romantic travel Thai movies have publicized Thainess to all audiences.

1. บทนำ

เมื่อพูดถึงประเทศไทย คนส่วนใหญ่อาจนึกถึงภาพลักษณ์ของประเทศไทยว่าเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมงดงาม เช่น วัดและพระปรางค์ การแสดงนาฏศิลป์และเครื่องแต่งกายประจำชาติ รวมถึงประเพณีและเทศกาลต่าง ๆ อาหารไทยที่อร่อยและมีเอกลักษณ์ รวมทั้งธรรมชาติที่สวยงาม และความเป็นมิตรของคนไทย ภาพลักษณ์ของประเทศไทยเหล่านี้เกิดขึ้นด้วยการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ Boorstin (1973) ได้ให้ความหมายภาพลักษณ์ไว้ว่า ภาพลักษณ์เป็นภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยเหตุการณ์เทียม ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมา เพื่อจำลองเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เป็นการสร้างจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มองเห็นได้ชัดเจน เข้าใจได้ง่าย และสามารถเข้าใจได้หลายความหมาย และมีความน่าเชื่อถือด้วย ส่วน Boulding (1975) ได้ให้ความหมายของภาพลักษณ์ว่าเป็นความรู้และความรู้สึกของคนเราที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ศวิตา ศิลตระกูล (2563, น. 17) ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นบุคลิกลักษณะของบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ การรับรู้ภาพลักษณ์จึงขึ้นอยู่กับทัศนคติของแต่ละบุคคล ภาพลักษณ์เกิดจากกระบวนการคิดที่ได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์อ้อม โดยต้องผ่านการตีความตามมุมมองของแต่ละคน อำนวย วีรวรรณ (2540, น. 90-91) ได้แบ่งประเภทของภาพลักษณ์เป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นการปล่อยให้ภาพลักษณ์เป็นไปตามสภาวะแวดล้อมที่กระทบ ซึ่งภาพที่ออกมาอาจผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง เพราะอิทธิพลของทัศนคติในแต่ละสังคมไม่เหมือนกัน 2) ภาพลักษณ์เกิดขึ้นจากการปรุงแต่ง เป็นการใช้กระบวนการในการสร้างภาพลักษณ์ให้เกิดภาพตามความต้องการที่อยากจะให้เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภาพจริงหรือภาพลวงก็ตาม

ภาพลักษณ์ของประเทศไทยเป็นภาพลักษณ์ที่เกิดจากความรู้สึกของบุคคลซึ่งประเมินหลังจากได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเห็นหรือการได้ยิน รวมถึงการได้รับสารจากสื่อประเภทต่าง ๆ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนี้ทำให้ผู้ชมเกิดทัศนคติหรือมีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อสถานที่เหล่านั้น การแสดงออกศิลปกรรมมีหลายวิธีการ การแสดงออกผ่านสื่อมวลชนเป็นวิธีที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเฉพาะสื่อประเภทภาพยนตร์ ภาพยนตร์ถือว่าเป็นศิลปกรรมประเภทหนึ่งที่มีได้ให้เพียงความบันเทิงหรือความเพลิดเพลินจากการชมเท่านั้น แต่ยังให้ข้อมูลอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของผู้คน หรือศิลปวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นบันทึกทางสังคมในช่วงเวลาที่ภาพยนตร์เรื่องนั้นสร้างและเผยแพร่สู่ธารณชนอีกด้วย กำจร หลุยยะพงศ์ และ สมสุข หินวิมาน (2552, น. 5) ได้กล่าวว่า “ภาพยนตร์ถือเป็นอัตลักษณ์ของชาติ เปรียบเสมือนบันทึกประวัติศาสตร์สังคมไทยอันมีคุณค่าเทียบได้กับบันทึกที่เป็นตัวหนังสือ การศึกษาเนื้อหาในภาพยนตร์ก็จะทำให้เข้าใจมิติสังคมและวัฒนธรรมของไทย”

นอกจากนั้นภาพยนตร์ยังเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สะท้อนแนวคิดและอุดมการณ์บางอย่างซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมหลายประการด้วยกัน ตามแนวคิดมาร์กซิสต์ (Marxism) ที่มองว่าภาพยนตร์เป็นการ “ประกอบสร้างความเป็นจริง” ที่มีอำนาจหรือเจ้าของสื่อสามารถควบคุมเนื้อหาที่จะปรากฏได้ กล่าวคือ สื่อภาพยนตร์สามารถซ่อนโลกทัศน์หรืออุดมการณ์บางอย่างไว้เบื้องหลังได้ แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวางในประเทศสังคมนิยม (อุสุมา สุขสวัสดิ์, 2561, น. 117) ดังนั้น การให้ความรู้ ความบันเทิง การถ่ายทอดค่านิยม รวมไปถึงการโน้มน้าวผู้ชมให้คล้อยตามเพื่อให้เข้าใจความหมายที่ผู้สร้างตั้งใจที่ปรากฏเป็นรูปธรรมและนามธรรม จึงสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ชมอยากสัมผัสและเข้าใจวัฒนธรรมเหล่านั้นอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น สามารถประชาสัมพันธ์ประเทศไทยไปสู่สายตาผู้ชมภาพยนตร์ทั่วโลก ส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว หรือซึมซับวัฒนธรรมไทยที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาของภาพยนตร์

อาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมไทยที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาของภาพยนตร์คือการนำเสนอ “ความเป็นไทย” อย่างไรก็ดีตามคำว่า “ความเป็นไทย” อาจมีความหมายที่ต้องตีความ ดังที่ ประชา สุวีรานนท์ (2554, น. 44) กล่าวว่า แม้ว่าความเป็นไทยจะเป็นความเข้าใจในเชิงวัฒนธรรมและความคิดเชิงชาติพันธุ์ แต่ก็ไม่มีใครให้ความหมายได้ชัดเจน ทั้งนี้ ประชา สุวีรานนท์ ได้สรุปว่าสิ่งของที่สะท้อนความเป็นไทยนั้นมี 2 อย่าง ได้แก่ ในแง่สูงส่งหรือไทยประเพณี (Traditional Thai) ที่มาจากวัด วัง และพิพิธภัณฑสถาน มีความเป็นเลิศและวิจิตรบรรจง และในแง่สามัญหรือไทยพื้นบ้าน (Folk Thai) ที่มาจากชุมชนในชนบท มีความเรียบง่ายและใกล้ชิดธรรมชาติ (ประชา สุวีรานนท์, 2554, น. 45) นอกจากนี้ ยังมีผู้อธิบายว่า ความเป็นไทยคือวัฒนธรรม ในปัจจุบันไม่มีวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอีกต่อไป ผลผลิตของวัฒนธรรมหรือ “ศิลปะ” ล้วนถูกผู้ผลิตลงทุน เผยแพร่ ขาย บริโภคและแสวงหาผู้กำไรเหมือนกันหมด ดังนั้นผู้ผลิตทางวัฒนธรรมทุกชนิดจึงเสมอภาคกันหมด ไม่มีลำดับชั้น (เอกลักษณ์ อนันตสมบูรณ์, 2566, น. 135) เมื่อนำแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นไทยมาวิเคราะห์ภาพลักษณ์ความเป็นไทยในบริบทของสื่อภาพยนตร์ วรรณกรรม หรือการท่องเที่ยว ก็จะเห็นได้ว่ามักสร้างขึ้นและนำเสนอผ่านแง่มุมหลายอย่างที่สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทยและวัฒนธรรมไทย ดังนั้น การนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยผ่านภาพยนตร์จึงเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ชมจากทั่วโลกได้รับรู้และเข้าใจถึงวัฒนธรรมและความเป็นไทยอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ภาพยนตร์รัก เป็นภาพยนตร์แนวหนึ่งที่ได้รับการนิยมนิยมของผู้ชมมาโดยตลอดหลายเรื่องสามารถทำรายได้ให้แก่ผู้สร้างเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยพบว่า มีภาพยนตร์รักกลุ่มหนึ่งที่มิได้มีเพียงโครงเรื่องหลักเป็นความรักของพระเอกและนางเอกเท่านั้น แต่ยังมีโครงเรื่องรองเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ ในทุกภาคของประเทศไทยที่สัมพันธ์กับความรัก

ของตัวละครในเรื่อง จนอาจจัดแนวของภาพยนตร์กลุ่มนี้ได้ว่าเป็น “ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว” ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวย่อยอีกแนวหนึ่งของภาพยนตร์รัก และผู้วิจัยพบว่าภาพยนตร์รักที่นำเสนอการท่องเที่ยวในประเทศเหล่านี้ได้สร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยนำเสนอต่อสายตาผู้ที่ได้ชม การนำเสนอการเดินทางและท่องเที่ยวในภาพยนตร์รักแนวนี้ นอกจากสร้างบรรยากาศโรแมนติกแล้ว ยังใช้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยเป็นจุดขายสำคัญ สถานที่ต่าง ๆ เช่น ชายหาด ป่าเขา และเมืองเก่า ได้รับการถ่ายทอดอย่างโดดเด่น สร้างภาพลักษณ์ประเทศไทยว่าเป็นดินแดนแห่งความรักและการผจญภัย ภาพลักษณ์เหล่านี้ช่วยดึงดูดใจผู้ชมทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวให้สนใจมาเยือนสถานที่ที่ปรากฏในภาพยนตร์ ดังนั้น การศึกษาภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาว่า ผู้สร้างภาพยนตร์ใช้ความงดงามทางวัฒนธรรมและความสวยงามทางธรรมชาติของไทยมาสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยในภาพยนตร์อย่างไร

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่ามีงานวิจัยไทยที่ใช้ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ประเทศไทยมาบ้างแล้ว เช่น พลอยชมพู เชาวนปริษา (2561) ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ประเทศไทยในภาพยนตร์ฮอลลีวูด อนงค์นาฏ รัตมีเวียงชัย (2560) ศึกษาเรื่อง ประเทศไทยในภาพยนตร์ต่างประเทศ โดยวิเคราะห์เฉพาะภาพยนตร์ต่างประเทศเท่านั้น ปรัชญา เปี่ยมการุณ (2560) ศึกษาเรื่อง การประกอบสร้างสุนทรียะแห่งรัก และภาพสะท้อนสังคมในภาพยนตร์รักของไทย พ.ศ. 2548 - 2552 โดยศึกษาภาพสะท้อนทางสังคม วัฒนธรรม อัตลักษณ์ รวมถึงมิติด้านต่าง ๆ ที่ถูกประกอบสร้างผ่านภาพยนตร์รัก แต่งานวิจัยที่พบเหล่านี้ใช้กลุ่มข้อมูลของภาพยนตร์รักที่ไม่ได้เป็นแนวท่องเที่ยว ส่วนบัณฑิตนันทดิฏฐ (2561) ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์: กรณีศึกษา ภาพยนตร์แฟนเดย์.. แฟนกันแค่วันเดียว โดยศึกษาผลของการชมภาพยนตร์แฟนเดย์และระดับความรู้สึกร่วมในภาพยนตร์ที่มีต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว และความตั้งใจในการไปเยือนสถานที่ท่องเที่ยว รวมไปถึงผลของการชมภาพยนตร์เรื่องแฟนเดย์ฯ ที่มีต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์และองค์ประกอบ ซึ่งแม้จะเป็นภาพยนตร์แนวรักแต่สถานที่ถ่ายทำของภาพยนตร์รักเรื่องนี้ไม่ได้ถ่ายทำอยู่ในประเทศไทย

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมา ผู้วิจัยยังไม่พบการศึกษาภาพยนตร์ในด้านภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว ทั้ง ๆ ที่ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีภาพยนตร์ไทยหลายเรื่องเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเฉพาะภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวซึ่งปัจจุบันถือว่าเป็นแนวหนึ่งที่มีการผลิตออกมาจำนวนมากและเป็นที่นิยมของผู้ชม การผสมผสานเรื่องราวความรักเข้ากับองค์ประกอบการท่องเที่ยว นำเสนอความสวยงามของธรรมชาติไทย ทศนิยมภาพทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้องค์ประกอบการท่องเที่ยวเพิ่มความน่าสนใจ เพราะไม่เพียงแต่ทำให้เนื้อหาของภาพยนตร์รักมีความหลากหลายมากขึ้น

เท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้รู้จักประเทศไทยมากขึ้น การที่ตัวละครหลักในภาพยนตร์ได้พบกับเรื่องราวความรักที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางในประเทศไทย ภาพลักษณ์ความเป็นไทยที่นำเสนอในภาพยนตร์จึงน่าจะช่วยให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติที่ศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว จะช่วยให้เห็นถึงมุมมองของชาวไทยที่มีต่อประเทศไทยผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวจากภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว บทความนี้จะนำเสนอวัฒนธรรม ความเป็นไทยต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่สนใจวัฒนธรรมความเป็นไทยและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการศึกษาบริบททางวัฒนธรรมไทยที่อาจจะปรากฏในวงการภาพยนตร์ประเทศอื่น ๆ เช่นเดียวกัน การสร้างและนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้คนทั่วโลกได้รู้จักและเข้าใจความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศและวัฒนธรรมไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและความสนใจจากนานาชาติอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย

2.2 เพื่อวิเคราะห์กลวิธีนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะภาพยนตร์ไทยที่เป็นภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวเท่านั้น กล่าวคือเป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเน้นเรื่องความรักของชายหญิง ในภาพยนตร์นั้นกำหนดให้ตัวละครจำเป็นต้องมีพฤติกรรมออกเดินทางท่องเที่ยว และได้นำเสนอฉากและบรรยากาศที่เน้นการท่องเที่ยวในประเทศไทย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังต่อไปนี้

3.1 ค้นคว้าข้อมูลภาพยนตร์ไทยที่เป็นประเภทภาพยนตร์รัก

3.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไทย

3.3 คัดเลือกภาพยนตร์รักที่มีฉากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและนำเสนอเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของไทยตามเกณฑ์การคัดเลือกข้อมูลที่ตั้งไว้ โดยกำหนดช่วงเวลาภาพยนตร์ออกฉายในโรงภาพยนตร์ในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2547-2566 ได้ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักและการท่องเที่ยว รวมทั้งการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อนำมาศึกษา

จำนวน 11 เรื่อง ได้แก่ The Letter จดหมายรัก (2547) เพื่อนสนิท (2548) รักจัง (2549) Happy Birthday (2551) รักทำนองนี้ (2555) คิดถึงครึ่งชีวิต (2559) Friend Zone ระวัง..สิ้นสุดทางเพื่อน (2562) Low Season สุขสันต์วันโสด (2563) รักข้ามคาน (2563) สัมป่อย (2564) และบังเอิญรัก ขอยรักเจ้า (2566)

3.4 นำภาพยนตร์ 11 เรื่องนี้มาวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิดความเป็นไทยจากองค์ประกอบทางภาพยนตร์ และแนวคิดกลวิธีการนำเสนอ เพื่อให้เห็นภาพลักษณ์ความเป็นไทยผ่านเนื้อหาและองค์ประกอบรวมถึงประเด็นในด้านต่าง ๆ ของภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว

3.5 นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4. ผลการวิจัย

ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวเป็นภาพยนตร์รูปแบบหนึ่งที่มีการผสมผสานการนำเสนอการท่องเที่ยวเข้ากับภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาหลักว่าด้วยความรักของชายหนุ่มและหญิงสาวในระหว่างการเดินทางของตัวละครมีเรื่องราวต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ความเป็นไทยในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 หัวข้อ คือ 1) ภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย 2) กลวิธีการนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย

4.1 ภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย

ในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยใน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) เมืองไทยเป็นเมืองที่มีภูมิทัศน์ธรรมชาติสวยงาม 2) เมืองไทยเป็นเมืองที่มีศิลปวัฒนธรรมงดงามและรุ่งเรือง และ 3) เมืองไทยเป็นเมืองที่มีประเพณีเก่าแก่และมีเสน่ห์ซึ่งดึงดูดมาจนปัจจุบัน ดังนี้

4.1.1 เมืองไทยเป็นเมืองที่มีภูมิทัศน์ธรรมชาติสวยงาม

ภาพลักษณ์ความเป็นไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวเป็นลักษณะที่ชี้เฉพาะในสถานที่ที่นำเสนอในเชิงการท่องเที่ยว โดยแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่หลากหลายในแต่ละภูมิภาค แบ่งออกเป็น 4 ภาคใหญ่ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งแต่ละภูมิภาคจะมีลักษณะของพื้นที่แตกต่างกันออกไป ทำให้เกิดลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ ซึ่งลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำของท้องถิ่น

ในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวที่ได้นำเสนอฉากที่ถ่ายทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของไทย แบ่งเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ดังนี้

1) ภาคเหนือ

ภาคเหนือของไทยมีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขาสูง และประกอบด้วยทิวเขาสลับกับหุบเขามากกว่าภาคอื่น ๆ ยอดเขาสูงที่สุดในประเทศไทยก็คือ ดอยอินทนนท์ ในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวมีหลายเรื่องที่กำหนดใช้ฉากดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ เช่น ภาพยนตร์รักจริง *The Letter จดหมายรัก* และ *Low Season สุขสันต์วันโสด* ภาพยนตร์กลุ่มนี้ได้แสดงให้เห็นภาพภูเขาสลับซับซ้อน มีทะเลหมอกไหลลัดเลาะไปตามแนวเขา มีบรรยากาศที่เงียบสงบและมีธรรมชาติสดใส ภาพยนตร์ได้สร้างภาพเขตภูเขาซึ่งมีป่าปกคลุมทำให้ภาคเหนือมีจิตวิญญาณต่างกับภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย เช่น ในภาพยนตร์เรื่อง *The Letter จดหมายรัก* ได้นำเสนอภาพดอยอย่างขางซึ่งเป็นยอดเขาที่ตั้งอยู่ในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงใหม่ ดอยอย่างขางเป็นที่รู้จักด้วยอากาศที่เย็นสบายตลอดปี และมีการปลูกพืชและดอกไม้หลายชนิดเป็นเอกลักษณ์ พระเอกชื่อตันได้นำพานางเอกชื่อดิวไปชมทิวทัศน์บนดอยและได้แนะนำความเป็นมาของต้นบัวซึ่งเป็นต้นไม้สูงและมีกิ่งก้านขนาดใหญ่เขียวชอุ่ม ตัวละครเอกทั้งคู่ได้สัมผัสอากาศหนาวเย็นอย่างมีความสุข ในภาพยนตร์เรื่อง *Low Season สุขสันต์วันโสด* ตัวละครเอกทั้งคู่ต่างบอบช้ำจากความรักจนต้องหนีมาพักใจที่จังหวัดเชียงใหม่ และได้มาพบกันจนต่างฝ่ายต่างตกหลุมรักกันที่ก๊วแม่ปานซึ่งเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่สวยงามของประเทศไทย เป็นเส้นทางที่ผ่านพื้นที่ธรรมชาติของเทือกเขาและป่าในภาคเหนือของประเทศไทย แสดงให้เห็นอากาศเย็นและโอห่มอกที่บริสุทธิ์ในยามเช้าบนยอดเขา มีภาพลักษณะที่เต็มไปด้วยป่าไม้ที่เขียวชอุ่ม ภาพยนตร์เรื่อง *รักจริง* ก็ได้นำเสนอทิวเขาที่อุดมสมบูรณ์ของเขตอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ พระเอกชื่อฟิล์มประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์จนทำให้เขาความจำเสื่อม นางเอกชื่อจ๊ากได้ใช้ชีวิตอยู่เป็นเพื่อนกับฟิล์มชั่วคราว ความสัมพันธ์ของทั้งสองคนได้เริ่มสนิทกันมากขึ้นจนก่อตัวเป็นความรัก ตัวละครเอกได้ไปทำงานกับชาวเขาในป่า ได้เล่นน้ำในสายธารในป่า ได้ชมทิวทัศน์บนยอดเขา ภาพที่แสดงออกมาเป็นบรรยากาศภาคเหนือจริง ๆ มีสายหมอก และให้บรรยากาศอารมณ์หนาวเย็น ในภาพยนตร์เรื่องนี้ยังนำเสนอน้ำตาลกผาดอกเสี้ยว ตั้งอยู่ที่บ้านแม่กลางหลวง ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ตัวละครเอกนั่งอยู่บนสะพานที่มีฉากข้างหลังเป็นน้ำตก พระเอกและนางเอกต่างแสดงความรักต่อกันที่หน้าน้ำตก ในขณะที่นั้นสายน้ำจากด้านบนไหลผ่านลงมาจากผาสูง สายน้ำจะมีสีขาวฟูฟ่อง แสดงออกมาเป็นภาพที่ให้ความรู้สึกความรักที่ซาบซึ้งของพระเอกและนางเอก ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติของไทย

2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยโดยส่วนใหญ่เป็นแอ่งที่ราบขนาดใหญ่ ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงซึ่งมีทิวเขา ในภาพยนตร์เรื่อง *รักข้ามคาน* ได้นำเสนอภาพของภูเขาเปาะ ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านผาห้วย ตำบล ปวนพุ อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย ในภาพยนตร์เรื่องนี้ พระเอกกับเพื่อน ๆ ขึ้นบนภูเขาเพื่อทำตามสัญญาของลุงนทีที่สั่งไว้ เพราะลุงนทีเคยเล่าให้ฟังว่าภูเขาเปาะได้ขึ้นชื่อเป็นภูเขาฟูจิแห่งเมืองเลย ซึ่งภูเขาฟูจิเป็นภูเขาไฟที่สวยงามและมีชื่อเสียงของประเทศญี่ปุ่น บรรยากาศของทิวทัศน์สวยงาม ที่จุดชมวิวภูเขาเปาะสามารถมองเห็นภูเขาที่มีลักษณะเป็นภูเขา ยอดตัดหรือภูเขายอดราบได้อย่างชัดเจน ยังมีทะเลหมอกปกคลุมดูเหมือนว่าภูเขาไฟฟูจิย้ายมาตั้งอยู่ในจังหวัดเลยของประเทศไทย ภาพยนตร์เรื่อง *บังเอิญรัก ข้อยรักเจ้า* ก็ได้นำเสนอภูมิศาสตร์ที่หลากหลายของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่มีเอกลักษณ์และความงดงามทางธรรมชาติ พระเอกขี่ก่องเดินทางมาพักที่บ้านผาสิงห์ จังหวัดอุดรธานี ได้รู้จักนางเอกชื่อน้ำซึ่งเป็นนักเขียนสาวจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเดินทางเข้ามาบ้านผาสิงห์ค้นข้อมูลเพื่อไปทำหนังสือ ตัวละครทั้งคู่ก็ได้เดินทางด้วยกันไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดอุดรธานี เช่นทุ่งดอกไม้บริเวณหมู่บ้านผาสิงห์ ภาพยนตร์นำเสนอภาพงดงามและเสน่ห์ของธรรมชาติ ด้วยสีสันสดใสและความงามของดอกไม้ที่บานสะพรั่งในทุ่งกว้าง ทำให้เกิดภาพที่มีความสงบและรู้สึกสบายใจด้วย นอกจากนั้น ตัวละครเอกทั้งคู่ยังได้ไปเที่ยวทะเลบัวแดงซึ่งเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีความสวยงามในจังหวัดอุดรธานี

3) ภาคใต้

ภาคใต้ของไทยมีลักษณะเป็นคาบสมุทรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคาบสมุทรอินโดจีน ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาอยู่ทางตอนในของคาบสมุทร ขนาบด้วยที่ราบชายฝั่งแคบ ๆ ทางด้านอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ลักษณะภูมิประเทศมีทิวเขาและที่ราบชายทะเล ในภาพยนตร์เรื่อง *เพื่อนสนิท* ได้นำเสนอชายหาดที่สวยงามของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเกาะในอ่าวไทยตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศไทย พระเอกชื่อไข้อยู่ได้รับบาดเจ็บขาหัก เหตุการณ์นั้นทำให้เขาได้พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลเกาะพะงัน และได้รู้จักกับนางพยาบาลชื่อนุ้ย ในระหว่างการรักษาดูแล นุ้ยได้พาไข้อยู่ไปวาดรูปที่ชายหาดเกาะพะงัน ภาพที่ปรากฏบนจอภาพยนตร์แสดงให้เห็นทะเลทรายที่ขาวสะอาด เป็นภาพที่มีบรรยากาศเงียบสงบและเป็นธรรมชาติ น้ำทะเลริมชายหาดเกาะพะงันมีสีฟ้าใสและน้ำทะเลสวยงามและสามารถชมวิวดูและน้ำทะเลได้อย่างชัดเจนและสวยงาม

ภาพยนตร์เรื่อง *Friend Zone ระวัง..สิ้นสุดทางเพื่อน* ได้นำเสนอภาพอ่าวไร่เลย์อยู่ที่จังหวัดกระบี่ เมื่อนางเอก (กิ้ง) ได้รับรู้แผนนอกใจเขาจึงเดินทางไปพักใจอยู่ที่หาดไร่เลย์ พระเอก (ปาล์ม) ไปอยู่เป็นเพื่อน ทั้งสองคนได้ไปถึงจุดชมวิวหาดไร่เลย์ซึ่งเป็นฉากที่สะท้อน

ถึงความงดงามของธรรมชาติในประเทศไทย ตัวละครเอกเดินเท้าผ่านป่าและเส้นทางที่มีหินปูนสูงชัน ทำให้ตัวละครต้องใช้ความพยายามและความระมัดระวังอย่างมากที่จะปีนขึ้นไปยังจุดชมวิวซึ่งเป็นเส้นทางที่ค่อนข้างท้าทาย แต่เมื่อพวกเขามาถึงจุดชมวิวแล้ว ก็ได้พบกับทิวทัศน์อันงดงามของทะเลและภูเขาที่มองเห็นได้จากมุมสูง และทิวเขาเต็มไปด้วยต้นไม้เขียวชอุ่ม น้ำทะเลสีฟ้าใสและต้นมะพร้าวกระจายอยู่บริเวณหาดทรายที่ขาวสะอาด เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่สวยงามอย่างหนึ่งในประเทศไทย ถือเป็นหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าเสนอให้ปรากฏในภาพยนตร์ซึ่งสามารถสร้างความประทับใจให้กับผู้ชม

ดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ความเป็นไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย คือ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภูมิทัศน์สวยงาม ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวเหล่านี้ส่วนใหญ่มักจะมีการนำเสนอความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการนำเสนอเชิงการท่องเที่ยว เช่น ภูมิภาคของประเทศไทยมีความหลากหลายตั้งแต่จุดชมวิวทะเลหมอกบนดอย มีความงดงามและเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล มีทุ่งนาเกษตรกรรมที่เต็มไปด้วยชีวิตชีวา มีน้ำตกทะเลสาบอันงดงาม รวมทั้งทะเลชายหาดที่กว้างขวาง น้ำใสและหาดทรายที่สะอาดนุ่มนวล ได้สร้างภาพลักษณ์ที่สวยงามและมีความอุดมสมบูรณ์

4.1.2 เมืองไทยเป็นเมืองที่มีศิลปวัฒนธรรมงดงามและรุ่งเรือง

ศิลปกรรมไทยมีหลากหลายประเภทซึ่งสะท้อนภาพลักษณ์ความเป็นไทยในด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย จากการศึกษาภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวพบว่าในภาพยนตร์เหล่านั้นได้นำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยด้านศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

1) การฟ้อนรำของภาคเหนือ

การฟ้อนรำเป็นศิลปะการแสดงที่สำคัญและมีเอกลักษณ์ของไทย โดยเฉพาะในภาคเหนือของประเทศไทย ในภาพยนตร์เรื่อง *สัมปอย* ได้นำเสนอภาพการฟ้อนรำ เนื่องจากภาคเหนือของประเทศไทยมีสภาพดินฟ้าอากาศค่อนข้างหนาวอากาศสดชื่นไม่แห้งแล้ง ดังนั้นคนในภาคเหนือจึงมีนิสัยเยือกเย็น ศิลปะที่แสดงออกมาจึงมีลีลาค่อนข้างช้าอ่อนช้อยงดงาม ประณีตอยู่ในท่ารำ ตัวละครข้าวตอก คิดว่าตัวเองเป็นสาวล้านนาจำเป็นต้องรำได้อย่างสวยงามเมื่อข้าวตอกพบพระเอกชื่อแวนก็ตกหลุมรัก ข้าวตอกฟ้อนรำให้แวนดูเพื่อดึงดูดความสนใจของแวน ภาพการฟ้อนรำในภาพยนตร์ทำให้ผู้ชมได้ซึมซับความงดงามและความประณีตของการฟ้อนรำ ท่ารำนั่นเน้นการเคลื่อนไหวของนิ้วมือและการโค้งงอของร่างกาย การแต่งกายผู้รำจะนุ่งผ้าซิ่น สวมเสื้อแขนยาวทรงกระบอกคอกลมเกล้าผมมวยโดยขมวดมวยด้านท้ายทอย หักดอกไม้ สวมกำไลข้อมือ หักดอกไม้เพื่อความสวยงาม การฟ้อนรำในภาพยนตร์จึงไม่เพียงแค่

เป็นการแสดงที่สวยงาม แต่ยังเป็นการสื่อสารที่ลึกซึ้งและมีความหมายที่สะท้อนถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความรู้สึกของคนไทยในภาคเหนือ

2) การรำเซิ้งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การรำที่เรียกว่า “เซิ้ง” ซึ่งเป็นรูปแบบการรำพื้นบ้านที่นิยมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า ภาคอีสาน เป็นเอกลักษณ์และสะท้อนถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นของภาคอีสาน ภาพยนตร์ เรื่อง *บังเอิญรัก ข่อยรักเจ้า* นางเอก (น้ำ) ได้ไปเรียนรำเซิ้งและเข้าร่วมกิจกรรมฉลองก่อตั้งเมืองอุดรธานี โดยสวมใส่ชุดไทยรำไทยเข้าขบวน เพื่อสัมผัสศิลปวัฒนธรรมไทย ทำรำในการเซิ้งมักมีความสุขสนุกสนานและเป็นกันเอง เน้นการเคลื่อนไหวที่สดใสและมีพลัง ท่าทางที่ใช้มักมีการยกมือและยกแขนประกอบการก้าวเดินและการหมุนตัวอย่างต่อเนื่อง การแต่งกายผู้รำจะนุ่งผ้าซิ่น มีเซิ้งยาวคลุมเข่าเล็กน้อย สวมเสื้อแขนกระบอก คอกลมหรือคอปิด ห่มสไบทับเสื้อ ประดับด้วยเครื่องประดับต่าง ๆ เกลาผมมวยสูงทัดดอกไม้ การรำเซิ้ง มักมีดนตรีประกอบที่ใช้เครื่องดนตรีพื้นบ้านของอีสาน ดนตรีมีจังหวะที่เร้าใจและสนุกสนาน ช่วยสร้างบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา การรำเซิ้งในภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้ฉากที่ตัวเมืองอุดรธานี มีการถ่ายทำให้เห็นถึงความร่วมมือและความสามัคคีของคนไทย รวมถึงความสนุกสนานและความสุขที่เกิดขึ้นในกิจกรรมเหล่านี้ด้วย

3) ดนตรีไทย

เครื่องดนตรีพื้นเมืองของไทย มีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ แบ่งออกเป็นหลายประเภทตามลักษณะการใช้งาน โครงสร้าง และประเภทของเสียงที่ผลิตออกมา ซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องสาย เครื่องเป่า เครื่องตี และเครื่องกระทบ แต่ละชนิดมีเสน่ห์และคุณค่าทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ในภาพยนตร์ *คิดถึงครั้งชีวิต* จุดเด่นของภาพยนตร์เรื่องนี้ ที่เห็นได้ชัดเจนนก็คือการนำเสนอวัฒนธรรมล้านนาอย่างเครื่องดนตรี พิณเบ๊ยะ ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองล้านนาชนิดหนึ่งประเภทตี จากการนำเสนอภาพจะเห็นได้ว่าลักษณะของพิณเบ๊ยะมีคันทวน ตอนปลายคันทวนทำด้วยเหล็กรูปหัวช้างทองเหลือง พาดสายสลักตรงกะลาและผูกกับสลักตรงด้านซ้าย สายของพิณเบ๊ยะมี 4 สาย กะโหลกของพิณเบ๊ยะทำด้วยกะลามะพร้าว เวลาตีใช้กะโหลกกระทบติดกับหน้าอกขยับเปิดปิดให้เกิดเสียงตามต้องการ ฉากที่นางเอกเล่นพิณเบ๊ยะมักมีบรรยากาศที่สงบและเป็นธรรมชาติ เช่น ในบ้านเรือนไทยหรือยอดเขา ทำให้ผู้ชมได้สัมผัสถึงความเรียบง่ายและความงดงามของวิถีชีวิตของคนภาคเหนือ

ศิลปกรรมไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว นั้น มักจะถูกนำเสนอผ่านภาพศิลปวัฒนธรรม ทั้งงดงามและการแสดงศิลปะแบบดั้งเดิม เช่น การเต้นรำ การสวมใส่เครื่องแต่งกายประจำท้องถิ่น และการใช้เพลงพื้นบ้านหรือดนตรีไทยเป็นประกอบภาพ ศิลปกรรมเหล่านี้ได้สร้างภาพลักษณ์

ของความงาม ความประณีตความอ่อนช้อย และความพิถีพิถันในศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศไทย

4.1.3 เมืองไทยเป็นเมืองที่มีประเพณีเก่าแก่และมีเสน่ห์ซึ่งสืบทอดมาจนปัจจุบัน

ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทยได้นำเสนอประเพณีไทยต่าง ๆ เนื่องจากเป็นการแสดงถึงความเป็นไทยที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมลึกซึ้งและสืบทอดต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่น เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง หรือพิธีกรรมทางศาสนาในภาพยนตร์ ช่วยสร้างความเข้าใจและความประทับใจแก่ผู้ชม ทำให้รับรู้ถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย ส่งผลให้ประเทศไทยได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ประเพณีไทยเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว

ในภาพยนตร์เรื่อง *ส้มป่อย* ได้นำเสนอประเพณีวันสงกรานต์ซึ่งเป็นวัฒนธรรมไทยที่โดดเด่นและสืบทอดต่อมายาวนาน โดยมีการนำเสนอภาพและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวันสงกรานต์เพื่อให้ผู้ชมภาพยนตร์เห็นลักษณะของสังคมไทยที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม นางเอกส้มป่อยกับครอบครัวเข้าร่วมพิธีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในเทศกาลวันสงกรานต์ ผู้ใหญ่นั่งอยู่บนเก้าอี้ ส่วนลูกหลานจะนั่งพับเพียบอยู่ข้างล่าง สำหรับผู้หญิงจะใส่ผ้าซิ่นแบบดั้งเดิม มีขันน้ำอลูมิเนียมลายไทยสีเงิน และพวงมาลัยวางไว้อยู่บนโต๊ะ (ภาพที่ 1) การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นการขอพรและแสดงความกตัญญูต่อผู้สูงอายุ ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ถือว่าเป็นประเพณีที่สำคัญสำหรับสังคมชาวไทยซึ่งสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ จึงถึงปัจจุบันนี้ชาวไทยยังให้ความสำคัญกับประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่เป็นอย่างมาก

ภาพที่ 1

พิธีรดน้ำ ในภาพยนตร์ เรื่อง *ส้มป่อย*

ภาพยนตร์เรื่อง *รักทำนองนี้* นำเสนอภาพประเพณีการลอยกระทงซึ่งเป็นประเพณีอย่างหนึ่งที่สำคัญของไทย ภาพยนตร์เรื่องนี้กำหนดให้ตัวละครเอกทั้งคู่ได้ไปเดินทางออกถนนคนเดินแถว ๆ วัดจองคำในจังหวัดแม่ฮ่องสอน นางเอกชวนพระเอกไปปล่อยกระทงกัน เพื่อที่จะขอพร การปล่อยกระทงสวรรค์เป็นส่วนหนึ่งของประเพณีและวัฒนธรรมที่มีความสำคัญ

ในประเทศไทย และมีความเชื่อมโยงกับประเพณีลอยกระทง ถือได้ว่าเป็นภาพยนตร์ที่เผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่สายตาผู้ชมให้เห็นวัฒนธรรมและประเพณีที่สวยงามของประเทศไทย

การนำเสนอภาพประเพณีที่กล่าวมา แสดงให้เห็นภาพลักษณ์ของประเทศไทยในแง่ของการมีประเพณีที่สวยงามและมีคุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นและยังคงมีการปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน ประเพณีเหล่านี้ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงวิถีชีวิตและความเชื่อของคนไทยเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงความสามัคคี และความเคารพต่อบรรพบุรุษ ประเพณีเหล่านี้ยังคงมีการปฏิบัติและเฉลิมฉลองในทุกภูมิภาคของประเทศไทย สะท้อนถึงความลึกซึ้งของวัฒนธรรมไทยที่ยังคงยืนยาวอยู่ในสังคมไทย

ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สรุปได้ว่าภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทยได้สร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยที่เต็มไปด้วยความงดงามและคุณค่าที่เป็นเอกลักษณ์ ทั้งในด้านภูมิทัศน์ธรรมชาติที่สวยงาม ศิลปวัฒนธรรมที่มีความงดงามและละเอียดอ่อน รวมถึงประเพณีที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบันอย่างมั่นคงและสง่างาม ภาพลักษณ์เหล่านี้ทำให้ประเทศไทยขึ้นชื่อว่าเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายและเต็มไปด้วยความงดงามทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม เมื่อเข้าใจภาพลักษณ์ที่สร้างขึ้นแล้ว เพื่อลงลึกถึงวิธีที่ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวเหล่านี้สามารถสร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร การวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทยในหัวข้อต่อไป จะช่วยให้เข้าใจถึงวิธีการที่ผู้สร้างภาพยนตร์ใช้ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทยสู่สายตาของผู้ชมอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

4.2 กลวิธีการนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย

ภาพลักษณ์ความเป็นไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์จากองค์ประกอบหลักของภาพยนตร์ประกอบกับแนวคิดการเล่าเรื่อง ได้แก่ ฉาก เสียง และโครงเรื่อง

4.2.1 กลวิธีการนำเสนอด้านฉาก

การนำเสนอด้านฉากในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวเพื่อถ่ายทอดภาพลักษณ์ของประเทศไทย ภาพที่ปรากฏเป็นสถานที่ถ่ายทำในมุมต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นความเป็นไทย โดยที่ไม่ต้องมีคำบรรยายหรือตัวอักษรแนะนำที่นี้เป็นส่วนใดของประเทศไทย ซึ่งผู้สร้างได้คัดสรรมาแล้วว่าแสดงให้เห็นอัตลักษณ์ความเป็นไทย ฉากที่ปรากฏนั้นผู้ชมจะสามารถเข้าใจในความหมายได้ในทันที ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 2 ฉาก คือ ฉากธรรมชาติและฉากวัฒนธรรม

1) ฉากธรรมชาติ

วิธีการนำเสนอผ่านฉากธรรมชาติ ผู้ผลิตภาพยนตร์มักได้จัดฉากที่แหล่งธรรมชาติ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย ได้นำเสนอสภาพภูมิประเทศ อากาศ และสภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทยทั้งสิ้น เป็นการนำเสนอเพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ความเป็นไทยให้โดดเด่น โดยภูมิทัศน์ที่สวยงามและหลากหลายของประเทศไทยถูกใช้เป็นฉากหลังที่สำคัญในการเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นชายหาดที่เงียบสงบ ภูเขาที่สูงตระหง่าน ทะเลสาบเขียวขจี หรือแม้แต่ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ภาพเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความงามของธรรมชาติไทย แต่ยังสะท้อนถึงความสัมพันธ์ที่แนบแน่นระหว่างคนไทยกับธรรมชาติที่ยั่งยืนและมีความหมาย ฉากที่เป็นสถานที่จริงที่เป็นฉากธรรมชาติไม่เพียงแต่ได้สร้างภาพลักษณ์ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภูมิทัศน์ธรรมชาติที่สวยงามรุ่งเรือง ยังได้สร้างภาพลักษณ์ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับคู่รักออกไปเดินทางด้วยกัน ทำหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความรักของตัวละคร และได้สร้างสุนทรีย์แห่งรัก สร้างบรรยากาศแบบโรแมนติก ภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์เหล่านี้จึงถูกสื่อออกมาเป็นดินแดนที่มีธรรมชาติอันสวยงามและบริสุทธิ์ เป็นที่ที่ผู้คนสามารถพบความสงบสุขและความรักท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงาม (ภาพที่ 2 ถึงภาพที่ 7)

ภาพที่ 2

ป่าไม้ในภาพยนตร์ เรื่อง

Low Season สุขสันต์วันโสด

ภาพที่ 3

น้ำตกในภาพยนตร์ เรื่อง รักจิ้ง

ภาพที่ 4

ทะเลสาบปางอุ๋งในภาพยนตร์

เรื่อง Happy Birthday

ภาพที่ 5

ทุ่งดอกบัวตองในภาพยนตร์

เรื่อง รักทำนองนี้

ภาพที่ 6

ชายหาดเกาะพะงันในภาพยนตร์
เรื่อง เพื่อนสนิท

ภาพที่ 7

จุดชมวิวดูหาดไร่เลย์ในภาพยนตร์
เรื่อง Friend Zone ระวัง..สิ้นสุดทางเพื่อน

2) ฉากวัฒนธรรม

วิธีการนำเสนอผ่านฉากวัฒนธรรม ผู้ผลิตภาพยนตร์มักได้จัดฉากเพื่อที่จะสื่อสารผ่านฉากวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ สร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยเสน่ห์ของความเป็นไทย โดยใช้ฉากวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแต่งกาย ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปะพื้นบ้านรวมถึงใช้สถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์ของไทย การใช้กลวิธีเหล่านี้ ช่วยสร้างความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมไทยแก่ผู้ชม และได้ประกอบสร้างความงดงาม ความหลากหลาย และความลึกซึ้งของวัฒนธรรมไทย

ฉากที่ปรากฏในภาพยนตร์ เช่น ในภาพยนตร์เรื่อง บังเอิญรัก ข้อยรักเจ้า นางเอก (น้ำ) ได้เข้าร่วมงานรำบวงสรวง เป็นวันฉลองก่อตั้งเมืองอุดรธานี มีคนร่วมงานเป็นจำนวนมาก (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8

การนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทย ในภาพยนตร์ เรื่อง บังเอิญรัก ข้อยรักเจ้า

ภาพที่ 8 เป็นฉากสถานที่จัดงานฉลองก่อตั้งเมืองอุดรธานี ตรงกลางอนุสาวรีย์จะเห็นธงชาติไทยซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทยห้อยสูงอย่างชัดเจน นำเสนอขบวนแห่ในภาพรวมที่ยิ่งใหญ่ได้อย่างครบถ้วน และได้จับภาพผู้เข้าร่วมจำนวนมากที่สวมใส่ชุดประจำท้องถิ่น แสดงให้เห็นถึงความสวยงามในสีสัน รูปแบบ และการตกแต่งของชุดไทยดั้งเดิมและผู้เข้าร่วมที่เดินเป็นระเบียบ ภาพเหล่านี้ทำให้ผู้ชมสามารถสัมผัสได้ถึงความยิ่งใหญ่และ

การจัดการที่เป็นระเบียบของเทศกาลทางวัฒนธรรมของไทย ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญที่ชาวไทยให้ความสำคัญกับการสืบทอดและอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงบรรยากาศแห่งความสนุกสนานของงานเฉลิมฉลองของประเทศไทย

ในภาพยนตร์เรื่อง รักทำนองนี้ ได้นำเสนอภาพที่เกี่ยวกับความเป็นไทยในหลายด้าน เช่น ภาพวัด ภาพการปล่อยโคมในประเพณีวันลอยกระทง (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9

การนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์ เรื่อง รักทำนองนี้

ภาพที่ 9 แสดงให้เห็นภาพของวัดจองคำ ตำบลจองคำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งกำลังฉลองประเพณีวันลอยกระทง บริเวณหน้าวัดจะมีแม่ค้าจำนวนมากที่สวมชุดชนเผ่ามาขายกระทง ของที่ระลึก และผลิตภัณฑ์ทำด้วยมือจากท้องถิ่น แสงไฟที่มีสีสันต่าง ๆ และแสงจากโคมไฟทอแสงสลัวกัน ตัวละครชายหญิงเดินเล่นท่ามกลางบรรยากาศที่คึกคัก การแสดงออกให้เห็นถึงวิถีชีวิตกลางคืนที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย การจัดฉากที่วัดยังสามารถแสดงออกถึงความเป็นไทยผ่านการถ่ายทอดบรรยากาศความสงบเงียบ ความเรียบง่าย และการแสดงออกถึงความเคารพในศาสนา ผ่านการประดับตกแต่งทางสถาปัตยกรรมที่มีความวิจิตรงดงาม รวมถึงการใช้สีและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สื่อถึงศิลปะและวัฒนธรรมไทย

ในภาพยนตร์ สัมป่อย ได้นำเสนอภาพที่เกี่ยวกับความเป็นไทยในด้านสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ การแต่งกายและการนาฏศิลป์ (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10

การนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์ เรื่อง สัมป่อย

รูปภาพที่ 10 เป็นฉากที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมไทยที่หลากหลาย ได้แก่ วัด รำไทย และการแต่งกาย ตัวละครชาวตอทุ่งผ้าขึ้น สวมเสื้อแขนยาวทรงกระบอกกลม เก้าฝั่มมวย และสวมกำไลข้อมือด้วยทำร่าฟ่อนอยู่ในวัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร แสดงรายละเอียดและความอลังการของเครื่องแต่งกาย จึงสะท้อนถึงเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์ของชุดไทยในวัฒนธรรมไทย

ในภาพยนตร์ *คิดถึงครั้งชีวิต* ได้นำเสนอภาพที่เกี่ยวกับศิลปกรรมของล้านนา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาคเหนือของประเทศไทยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (ภาพที่ 11)

ภาพที่ 11

การนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์ เรื่อง *คิดถึงครั้งชีวิต*

ภาพที่ 11 เป็นภาพที่ปรากฏด้วยเครื่องดนตรี พิณเป็ยะ เป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของชาวล้านนาในภาคเหนือของประเทศไทย เป็นเครื่องดนตรีประเภทดีดที่มีรูปลักษณ์และเสียงที่โดดเด่น ยิ่งนางเอกใส่ชุดไทยแบบโบราณเล่นพิณเป็ยะในบ้านเรือนไทย ทำให้เห็นถึงภาพลักษณ์ความเป็นไทยล้านนาอย่างเด่นชัด

การใช้กลวิธีเหล่านี้ในการนำเสนอฉากวัฒนธรรมในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวแสดงให้เห็นการประกอบสร้างภาพลักษณ์ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเจริญด้านวัฒนธรรมมาอย่างยาวนาน มีการส่งทอดและสืบต่อมาจนปัจจุบัน ช่วยสร้างความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมไทยแก่ผู้ชม ทั้งในและต่างประเทศ โดยการสะท้อนให้เห็นถึงความงดงาม ความหลากหลาย และความลึกซึ้งของวัฒนธรรมไทยที่ยากจะหาใครเหมือน

4.2.2 กลวิธีการนำเสนอด้านเสียง

การใช้เสียงเป็นสัญลักษณ์แทนภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว เป็นวิธีการที่สำคัญในการสร้างบรรยากาศและสะท้อนอัตลักษณ์ของประเทศไทย กลวิธีการนำเสนอด้านเสียงหมายถึงเสียงประกอบต่าง ๆ เช่น การใช้ภาษาถิ่น บทสนทนา และดนตรีไทยในเนื้อหาภาพยนตร์ เสียงเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงสถานที่และวัฒนธรรมไทย ยังช่วยเน้นย้ำความโรแมนติกและความงามของเรื่องราวที่เกิดขึ้นในบริบทของไทยด้วย มีรายละเอียดดังนี้

1) การใช้ภาษาถิ่น

การใช้ภาษาท้องถิ่นหรือสำเนียงเฉพาะ เช่น ภาษาเหนือ ภาษาอีสาน หรือภาษาถิ่นในภาคใต้ ทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ที่ตัวละครอยู่ และช่วยสร้างความรู้สึกถึงความเป็นจริงในบริบทของพื้นที่นั้น ๆ ในภาพยนตร์ *ส้มป่อย* ตัวละครที่เป็นชาวเหนือจะพูดภาษาเหนือเกือบเต็มเรื่อง ตัวอย่างเช่น

- เจ้า - แสดงการตอบรับหรือพูดสุภาพ ซึ่งเทียบเท่ากับคำว่า “ค่ะ”
- อ้าย - ใช้เรียกพี่ชาย เช่น “อ้ายเวน”
- จัน - หมายถึง “ฉัน” เป็นสรรพนามที่ใช้แทนตัวผู้พูด
- ปอได้กา - หมายถึง “พอได้ไหม” หรือ “พอแล้วหรือยัง”
- ปะใจ - หมายถึง “ไม่ใช่” หรือ “ไม่ถูกต้อง”
- ปะฮู้จะฮื้อ - หมายถึง “ไม่รู้จะทำยังไง” หรือ “ไม่รู้จะเป็นยังไง”

การใช้ภาษาเหนือในภาพยนตร์เรื่องนี้ได้สร้างบรรยากาศอย่างสมจริง สะท้อนว่าชาวเหนือนิยมพูดภาษาเหนือ ทำให้ภาพยนตร์มีความสนใจและความสำคัญวัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น ภาษาเป็นสัญลักษณ์ของคนในแต่ละท้องถิ่นซึ่งการพูดภาษาเหนือถือว่าการแสดงเอกลักษณ์ของชาวเหนือ แสดงให้เห็นวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในภาคเหนือได้อย่างลึกซึ้งช่วยให้ผู้ชมได้รับประสบการณ์ที่สมจริงและมีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยผ่านการพูดของตัวละคร

2) บทสนทนา

การใช้บทสนทนายังเป็นอีกวิธีหนึ่งของการใช้เสียงเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่มีบทบาทสำคัญในการสื่อความหมายในภาพยนตร์ บทสนทนามีประโยชน์ในการอธิบายเนื้อหาสร้างบรรยากาศ เสริมสร้างอารมณ์ และส่งเสริมให้ผู้ชมเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นวิธีการสื่อถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย ทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ หากไม่มีบทสนทนาในภาพยนตร์ การรับรู้อาจขาดความชัดเจนและลึกซึ้ง ผู้ชมอาจไม่สามารถเข้าใจรายละเอียดหรือความหมายที่แฝงอยู่ในวัฒนธรรมหรือภูมิทัศน์ของประเทศไทยได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น บทสนทนาจึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างและเน้นย้ำภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์ ทำให้ผู้ชมได้รับประสบการณ์ที่ครบถ้วนและมีความหมายมากขึ้น

ในภาพยนตร์ *รักทำนองนี้* ตัวละครเอกทั้งคู่ได้เดินทางไปถนนคนเดินแถว ๆ วัดจองคำ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน นางเอกชวนพระเอกไปปล่อยกระทงกันเพื่อที่จะขอพร ตัวอย่างบทสนทนา ดังนี้

วิน: ที่นี้คนเยอะทุกวันเลยหรือ
 หม่อม: หน้าหนาวก็แบบนี้แหละ นักท่องเที่ยวมากันเยอะ และยิ่งวันนี้เป็นวันพระ ชาวไทยใหญ่เขาก็จะมาไหว้พระขอพรที่วัดจองคำโน้นอะ
 วิน: ทำไมของที่ขายที่นี่แปลก ๆ
 หม่อม: ของที่ขายที่นี่ส่วนมากเป็นของชนเผ่าทั้งนั้นแหละ
 หม่อม: วิน ดูนั่นท้องฟ้าสิ วิน ไปลอยกระทงสวรรค์กัน
 หม่อม: ชาวไทยใหญ่เชื่อกันว่าการปล่อยกระทงสวรรค์เนี่ย เป็นการปล่อยความทุกข์ความเศร้าออกไป และขอพรสิ่งดี ๆ ในชีวิต
 วิน: งั้น ผมขอได้แซมเซลล์เร็ว ๆ แล้วก็ขอให้คุณกลับมาแข็งแรงเหมือนเดิม
 หม่อม: ส่วนนั้น ก็ขอให้เธอกลับไปเป็นศิลปินเหมือนเดิม เพลงขึ้นอันดับหนึ่งทุกเรื่อง แล้วก็ขายดีได้ล้าน ๆ แผ่นเลยนะ
 (รันทานองนี้, 2555, 54'50'')

ตัวอย่างบทสนทนานี้แสดงออกถึงความเป็นไทยในหลายแง่มุมที่สะท้อนถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมท้องถิ่นของคนไทย การที่ชาวไทยใหญ่เดินทางมาไหว้พระขอพรที่วัดจองคำ แสดงถึงความศรัทธาในศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นแกนสำคัญของความเป็นไทย ความเชื่อในการปล่อยกระทงสวรรค์ที่เชื่อว่าจะช่วยปลดปล่อยความทุกข์และขอพรสิ่งดี ๆ เป็นประเพณีท้องถิ่นที่สืบทอดมาอย่างยาวนานของคนไทย สิ่งที่ขายในตลาดถนนคนเดินมีลักษณะแปลกใหม่ สะท้อนถึงภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งรวมถึงวัฒนธรรมของชนเผ่าต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชนเผ่าในท้องถิ่น

3) ดนตรีไทย

นอกจากการใช้ภาษาท้องถิ่นและบทสนทนาเป็นกลวิธีด้านเสียงที่มานำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยแล้ว ยังมีการนำเสนอดนตรีไทยมาประกอบในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวอีกด้วย เช่น ในภาพยนตร์ *สัมปอย* เมื่อตัวละครพี่ข้าวตอกแสดงท่าการพ้อนรำพร้อมด้วยดนตรีจังหวะของดนตรีมีความสำคัญในการกำหนดการเคลื่อนไหวของการพ้อนรำ บรรยากาศในฉากพ้อนรำถูกสร้างขึ้นด้วยการใช้แสงและสีที่อบอุ่นและสดใส นอกจากนั้นยังมีดนตรีประกอบที่ใช้เครื่องดนตรีไทย เช่น ระนาด ขลุ่ย และซอ ดนตรีไทยที่ใช้ช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์และช่วยเสริมสร้างความงดงามของการรำไทย ในภาพยนตร์เรื่อง *บังเอิญรัก* *ฮ้อยฮักเจ้า* ได้กล่าวถึงชุมชนในอุดรธานีล้วนเข้าร่วมงานรำวงสรวงเพื่อฉลองวันก่อตั้งเมืองอุดรธานี ทุกคนใส่ชุดไทยมารำแข่ง ขณะการรำแข่งมักมีดนตรีประกอบที่ใช้เครื่องดนตรีพื้นบ้านของอีสาน ดนตรีมีจังหวะที่เร้าใจและสนุกสนาน ช่วยสร้างบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา

ฉากการรำซึ่งตั้งอยู่ที่ตัวเมืองอุดรธานีมีการถ่ายทอดให้เห็นถึงความร่วมมือและความสามัคคีของคนไทย รวมถึงความสนุกสนานและความสุขที่เกิดขึ้นในกิจกรรมเหล่านี้ด้วย ได้เห็นถึงภาพลักษณ์วิถีชีวิตความเป็นไทย ดนตรีประกอบการฟ้อนรำหรือเซิ้งจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสมบูรณ์และอารมณ์ให้กับการแสดง รวมถึงช่วยในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นไปยังผู้ชมได้อย่างลึกซึ้ง

สรุปได้ว่ากลวิธีการนำเสนอด้านเสียงในลักษณะเหล่านี้สามารถบ่งบอกถึงความเป็นไทย มีคำพูดของตัวละคร บทสนทนาและรวมถึงดนตรีไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์ ซึ่งเป็นการแสดงความรู้สึก และอารมณ์ที่ตัวละครกล่าวถึงวัฒนธรรมไทย วิถีชีวิตไทยโดยตรง

4.2.3 กลวิธีการนำเสนอด้านโครงเรื่อง

กลวิธีการนำเสนอด้านเนื้อหา คือ วิธีการที่ใช้ในการจัดทำหรือถ่ายทอดข้อมูล เรื่องราวหรือประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ไทย วัฒนธรรมไทย ประเพณีไทย หรือวิถีชีวิตไทยผ่านภาพยนตร์ ในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องจำเป็นต้องมีเนื้อหาสอดคล้องไปกับการท่องเที่ยว ตั้งแต่การเปิดเรื่อง การพัฒนาเรื่อง จนกระทั่งปิดเรื่อง นอกจากนี้โครงเรื่องยังมีความเกี่ยวข้องกับความรักซึ่งได้พัฒนาไปตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องจึงเป็นเนื้อหาที่สำคัญ ได้บ่งบอกถึงความเป็นไทยเกิดขึ้นระหว่างการเดินทางหรือที่ได้พบเห็น ได้ใช้วิธีการนำเสนอผ่านการเปิดเรื่อง การสร้างเหตุการณ์ในระหว่างการเดินทาง และการปิดเรื่อง

1) การเปิดเรื่อง

วิธีการนำเสนอผ่านการเปิดเรื่องมักนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวหรือวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยในฉากแรก เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดึงดูดผู้ชมและสะท้อนความเป็นไทยอย่างชัดเจน การเลือกสถานที่สำคัญ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มักใช้เพื่อให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่เป็นความสวยงามและวัฒนธรรมที่งดงามของประเทศไทย นอกจากนี้ ยังได้สอดแทรกวิถีชีวิตไทยในฉากเปิดเรื่อง ช่วยเน้นย้ำถึงความเป็นไทยตั้งแต่เริ่มต้นของภาพยนตร์ ในภาพยนตร์ *Low season สุขสันต์วันโสด* เรื่องราวเริ่มจากนางเอกเพื่อรักษาแผลใจจึงตัดสินใจออกเดินทางไปกัวแม่ปาน จนได้พบกับพระเอก ขณะที่สองคนนั่งรถสองแถวผ่านถนนบนภูเขาที่เป็นหลุมเป็นบ่อ สองข้างทางเต็มไปด้วยต้นไม้ใหญ่ที่เขียวชอุ่มที่เชื่อมต่อกันเสมือนเป็นอุโมงค์ธรรมชาติที่สวยงาม การเปิดเรื่องของภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวแบบนี้ สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เผยออกมาเหมือนภาพวาดที่งดงาม ทำให้ผู้ชมรู้สึกหลงใหลในธรรมชาติของป่าเขาที่สวยงามและสดชื่นคล้อยตามไปกับตัวละครในขณะชมภาพยนตร์

2) การสร้างเหตุการณ์ในระหว่างการเดินทาง

วิธีการนำเสนอผ่านการสร้างเหตุการณ์มักใช้การสร้างสถานการณ์ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของคนไทย การเดินทางของตัวละครหลักจะถูกเชื่อมโยงกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น การเยี่ยมชมวัด การร่วมงานประเพณีท้องถิ่น หรือการสัมผัสกับอาหารและศิลปะพื้นบ้าน ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ไม่เพียงแต่เพิ่มสีสันให้กับเรื่องราว แต่ยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยอย่างลึกซึ้ง โดยสอดแทรกความสวยงามของธรรมชาติ ความอบอุ่นของชุมชน และคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ทำให้ผู้ชมได้เห็นถึงความเป็นไทยในทุกมิติ ในระหว่างการเดินทางของตัวละคร ในภาพยนตร์เรื่อง รักจัง เหตุการณ์ที่พระเอกสูญเสียความทรงจำและมีชาวเขาเป็นผู้ช่วยชีวิตโดยนำพระเอกไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับชนเผ่าในหมู่บ้านชนบทของภาคเหนือไทย เหตุการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์วิถีชีวิตไทยที่เรียบง่ายและใกล้ชิดกับธรรมชาติ การใช้ชีวิตในชุมชนที่อบอุ่นและเต็มไปด้วยความช่วยเหลือกัน แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของความเป็นไทยที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน และการยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

3) การปิดเรื่อง

วิธีการนำเสนอผ่านการปิดเรื่องมักทำให้เห็นภาพลักษณ์ของวัฒนธรรมและประเพณีไทยในช่วงสุดท้ายของเรื่อง ภาพยนตร์รักแฉ่วนั้นในตอนจบ ส่วนมากจะปิดเรื่องด้วยการคลี่คลายลงอย่างสมบูรณ์ และการปิดเรื่องที่ดีจะรวมถึงการแสดงออกคุณค่าทางวัฒนธรรมที่สำคัญ เช่น การฉลองในเทศกาลประเพณีไทย การจัดงานมงคลตามประเพณี หรือการกลับสู่สถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหมายสำคัญต่อตัวละคร การใช้วิธีการปิดเรื่องนี้ช่วยสร้างความรู้สึถึงความอบอุ่นและความรักที่มาจากการรักษาคุณค่าวัฒนธรรมและประเพณีไทย ให้ผู้ชมเกิดภาพลักษณ์ที่ดีเกี่ยวกับประเทศไทย พร้อมทั้งปิดฉากเรื่องราวได้อย่างประทับใจและมีความหมาย ในตอนจบของภาพยนตร์เรื่อง รักจัง ตัวละครเอกได้เข้าร่วมงานแต่งงานของชาวเขา ซึ่งเป็นช่องทางที่ภาพยนตร์สื่อออกมาให้เห็นถึงพิธีแต่งงานตามประเพณีของชนเผ่าชาวเขาเหนือในประเทศไทย งานแต่งงานนี้สะท้อนถึงวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเขา การแต่งกายแบบพื้นเมือง การประกอบพิธีกรรมตามประเพณี และการเฉลิมฉลองในแบบเฉพาะของชนเผ่า ล้วนแสดงถึงความงดงามและความลึกซึ้งของวัฒนธรรมไทย

ในภาพยนตร์รักแฉ่วนั้นท่องเที่ยวแต่ละสถานที่ที่ตัวละครเอกได้เดินทางผ่านล้วนเต็มไปด้วยรอยเท้าของตัวละคร ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเพื่อพักผ่อน เพื่อหนีหนีจากความรัก หรือจากเหตุการณ์ที่ผลักดันให้ตัวละครต้องออกเดินทาง การเดินทางเหล่านี้กลายเป็นกระบวนการเรียนรู้และค้นพบตัวตนของตัวละคร ที่นำไปสู่การเติบโตและการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในชีวิต นอกจากนี้ การเชื่อมโยงเรื่องราวความรักกับสถานที่ท่องเที่ยวชื่อดังของไทย

หรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น ยังช่วยให้ผู้ชมรู้สึกเชื่อมโยงกับสถานที่และวัฒนธรรมเหล่านั้นได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้ภาพยนตร์สามารถนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ได้มุ่งเน้นที่จะวิเคราะห์ถึงภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว สรุปได้ว่า ในภาพยนตร์รักนั้น การแสดงของตัวละคร ฉากที่ถ่ายทำในสถานที่ท่องเที่ยวจริงของประเทศไทย วิธีการตั้งกล้องเพื่อที่จะถ่ายภาพที่สวยงาม รวมถึงเรื่องเล่าที่โรแมนติก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล่าที่อบอุ่นหรือว่าเป็นเรื่องเล่าที่ซาบซึ้ง ก็ได้ทำให้ภาพที่น่าเสนอออกมาในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวนั้นสมจริง และเป็นภาพลักษณ์ความเป็นไทยที่น่าประทับใจต่อผู้ชม จากการศึกษาการนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้ว่า ภาพลักษณ์ความเป็นไทยของภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย จำแนกได้เป็น 3 ภาพลักษณ์ ได้แก่ 1) เมืองไทยเป็นเมืองที่มีภูมิทัศน์ธรรมชาติสวยงาม 2) เมืองไทยเป็นเมืองที่มีศิลปวัฒนธรรมงดงามและรุ่งเรือง และ 3) เมืองไทยเป็นเมืองที่มีประเพณีเก่าแก่และมีเสน่ห์ซึ่งสืบทอดมาจนปัจจุบัน ผลการวิจัยทำให้เห็นว่าภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีความสัมพันธ์ต่อสังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก เนื้อหาของภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวที่น่าเสนอความเป็นไทยนั้นจะเป็นเรื่องง่าย ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติภูมิอากาศ เกี่ยวกับมนุษย์ และสิ่งรอบตัว แต่ในภาพยนตร์เหล่านั้นได้แสดงออกถึงลักษณะและวิถีชีวิตของคนไทยทั้งสิ้น และสิ่งสำคัญก็คือฉากที่ถ่ายทำเป็นฉากในประเทศไทย ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 กลวิธี การนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยของภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทย ได้พบว่าวิธีการนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวได้ใช้กลวิธี 3 กลวิธี คือ การนำเสนอผ่านฉาก เสียง และโครงเรื่อง ผลการศึกษาเรื่องฉากพบว่า ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวของไทยใช้วิธีการนำเสนอผ่านฉากที่สะท้อนความงดงามและเอกลักษณ์ของสถานที่ต่าง ๆ ส่วนเรื่องการใช้เสียงซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการเล่าเรื่องในภาพยนตร์พบว่า การใช้เสียงเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและความรู้สึกที่เป็นเอกลักษณ์ไทย ส่วนกลวิธี การสร้างโครงเรื่องเพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทย พบว่า ภาพยนตร์ได้นำเสนอโครงเรื่องที่สอดแทรกวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทยอย่างกลมกลืนในเนื้อหาของภาพยนตร์

การสร้างภาพลักษณ์ความเป็นไทยผ่านภาพยนตร์ทำให้ผู้ชมได้รับภาพอย่างสมจริง ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยในอีกทางหนึ่งโดยผ่านภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพล กรรณมณีเลิศ (2563) ได้ศึกษาหัวข้อเรื่อง การศึกษาวัฒนธรรมความเป็นไทยในภาพยนตร์ตะวันตก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพและ

เนื้อหาความเป็นไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์ตะวันตก โดยใช้แนวคิดวัฒนธรรมไทย แนวคิดเกี่ยวกับสังคมไทยเพื่อที่นำเสนอวัฒนธรรมความเป็นไทยในภาพยนตร์ตะวันตก ในภาพยนตร์ตะวันตกก็ได้ถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย เช่น ด้านภาษา ด้านประเพณี ด้านศาสนา ด้านความเชื่อทางไสยศาสตร์ และด้านสถาปัตยกรรม และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิรายุทธิ์ สندا (2557) ที่กล่าวว่า ภาพลักษณ์ตามคุณลักษณะต่าง ๆ ของสถานที่ เช่น ทิวทัศน์ภูมิประเทศ สภาพอากาศ สถาปัตยกรรม วัฒนธรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ประกอบกับความรู้สึกที่ดีต่อคุณลักษณะต่าง ๆ นั้น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาพลักษณ์โดยรวมของจังหวัดหรือภาพลักษณ์ของประเทศหนึ่ง ๆ

ภาพยนตร์เป็นสื่อรูปแบบหนึ่งที่ดึงดูดผู้ชมได้ผ่านโครงเรื่อง รูปภาพตัวละคร ฉาก ฯลฯ ภาพยนตร์ที่นำเสนอสถานที่ท่องเที่ยว ทิวทัศน์ที่สวยงามหรือประเพณีวัฒนธรรมไทยต่าง ๆ สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ การที่ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวมักเน้นการเล่าเรื่องที่เกี่ยวพันกับความรัก การเดินทาง และการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ เป็นสิ่งที่ผู้ชมสามารถเชื่อมโยงได้ง่ายเมื่อผู้ชมรู้สึกซาบซึ้งหรือมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวละครในภาพยนตร์ เพราะความรักเป็นความรู้สึกของมนุษย์ที่สามารถก้าวข้ามขอบเขตของวัฒนธรรมและภูมิภาค และสร้างความรู้สึกร่วมกับผู้ชมได้ การเห็นสถานที่ในภาพยนตร์อาจกระตุ้นความอยากไปเยี่ยมชมและสัมผัสประสบการณ์นั้นด้วยตนเอง การนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีของสถานที่ท่องเที่ยวในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวจะช่วยสร้างความประทับใจและความเชื่อมั่นในสถานที่นั้น ๆ ภาพยนตร์ที่ดีสามารถทำให้สถานที่หรือเมืองหนึ่งดูเป็นที่น่าสนใจและนำไปเยี่ยมชม ภาพยนตร์สามารถสื่อสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเห็นการเฉลิมฉลองเทศกาลหรือการปฏิบัติตัวตามประเพณีในภาพยนตร์ช่วยให้ผู้ชมได้รับรู้และเข้าใจถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ นอกจากนั้น สถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้ผลิตภาพยนตร์ได้นำเสนอในภาพยนตร์เหล่านั้นอาจกระตุ้นให้มีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและบริการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว

นอกจากนั้น ภาพยนตร์ยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักท่องเที่ยวในการวางแผนการเดินทางและสำรวจสถานที่ใหม่ ๆ ผ่านการนำเสนอเรื่องราวและภาพที่สวยงาม ซึ่งการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นสามารถช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นได้ โดยการสร้างรายได้ให้กับธุรกิจและผู้ประกอบการในพื้นที่ เช่น ร้านค้า โรงแรม และร้านอาหาร การทำภาพยนตร์เพื่อการท่องเที่ยวจึงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

บริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยในช่วงเวลาที่ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวเผยแพร่ มีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาพยนตร์แนวนี้ขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังนำเสนอความเป็นไทย

ในลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับทั้งวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของประเทศ ปัจจัยที่สำคัญก็คือรัฐบาลไทยได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเข้มข้น เช่น การรณรงค์ “Amazing Thailand” ซึ่งเน้นการส่งเสริมให้ต่างชาติและคนไทยเองเห็นความสวยงามและเสน่ห์ของประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ชนบทและสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก นโยบายนี้ส่งผลให้มีการใช้ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือในการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ เช่น เมืองรองต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เมืองท่องเที่ยวหลัก ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวจึงมักนำเสนอฉากหลังที่เป็นธรรมชาติหรือสถานที่ท่องเที่ยวที่งดงาม ซึ่งสอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีบทบาทอย่างมาก ความมีเสน่ห์ของวัฒนธรรมไทยทำให้ภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว วัฒนธรรมทางพุทธศาสนา ศิลปะพื้นบ้าน และประเพณีดั้งเดิมของไทยได้นำเสนออย่างสมบูรณ์ในภาพยนตร์ ส่งผลให้ภาพยนตร์มีลักษณะทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็งในบริบทภูมิภาค ภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนใครนี้ไม่เพียงแต่ดึงดูดผู้ชมในประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังสร้างความสนใจให้แก่ผู้ชมต่างชาติ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมและเผยแพร่ภาพยนตร์

6. ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นไทยในภาพยนตร์รักแนวท่องเที่ยวไทยสามารถเพิ่มความน่าสนใจและความหมายได้มากขึ้นโดยการขยายการนำเสนอในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นภูมิทัศน์ วัฒนธรรม ภาษา วิถีชีวิต ศาสนา หรือโชนสี ซึ่งทั้งหมดนี้จะช่วยสร้างความประทับใจและความเข้าใจในความเป็นไทยให้กับผู้ชมทั้งในและต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง/References

- กำจร หลุยยะพงศ์ และ สมสุข หินวิมาน. (2552) หลอน รัก สืบสวน ในหนังสือไทย : ภาพยนตร์ไทย ในรอบสามทศวรรษ (พ.ศ. 2520-2547) กรณีศึกษาตระกูลหนังผี หนังรัก และหนังยุคหลังสมัยใหม่. สำนักพิมพ์สยาม.
- จิรายุทธิ์ สندا. (2557). ภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยว และการรับรู้การประชาสัมพันธ์ทางการตลาดที่ส่งผลต่อการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดจันทบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปรัชญา เปี่ยมการุณ. (2560). การประกอบสร้างสุนทรียะแห่งรักและภาพสะท้อนสังคมในภาพยนตร์รักของไทย พ.ศ. 2548-2552. วารสารวิชาการนวัตกรรมการสื่อสารสังคม, 5(1), 62-71.
- ประชา สุวิธานนท์. (2554). อัตลักษณ์ไทยจากไทยสู่ไทย ๆ (พิมพ์ครั้งที่ 2). ฟาเดียวกัน.
- ปัทม์ชนิต นันตติกุล. (2561). การท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์: กรณีศึกษา ภาพยนตร์แพนเดย์.แพนกันแค่วันเดียว [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พลอยชมพู เชาวนปรีชา. (2561). ภาพลักษณ์ประเทศไทยในภาพยนตร์ฮอลลีวูด. ใน มหาวิทยาลัยรังสิต, บัณฑิตวิทยาลัย, รายงานสืบเนื่องจากการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13 ปีการศึกษา 2561 (น. 2040-2051). ผู้แต่ง.
- นพพล กรรณณณิลิต. (2563). การศึกษาวัฒนธรรมความเป็นไทยในภาพยนตร์ตะวันตก. วารสารรัตนปัญญา, 5(1), 77-96.
- ศวิตา ศิลตระกูล. (2563). การสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ที่มีภาวะดาวนซินโดรม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. DSpace at Srinakharinwirot University.
- อุสุมา สุขสวัสดิ์. (2561). รั้วกับศักยภาพของภาพยนตร์.วารสารวิชาการนวัตกรรมการสื่อสารสังคม, 6(1), 115-125.
- อำนวย วีรวรรณ. (2540). การแก่วิถีการดำเนินและสร้างภาพพจน์ให้แก่องค์กรการ. ปรกาศปริก.
- เอกลักษณ์ อนันตสมบุญ. (2566). ความเป็นไทยที่ถูกเลือกสรรในภาพยนตร์พริกแกง. วารสารวิชาการนวัตกรรมการสื่อสารสังคม, 11(1), 134-144.
- อนงค์นาฏ รัตมีเวียงชัย. (2560). ประเทศไทยในภาพยนตร์ต่างประเทศ. วารสารศาสตร์, 10(1), 151-199.
- Boorstin, D. J. (1973). *The image: A guide to pseudo-events in America*. Athenneum.
- Boulding, K. E. (1975). *The image: Knowledge in life and society*. The University of Michican Press.